

Manel Bayo busca aixopluc entre els enderrocs de casa

L'artista parteix de l'explosió de gas que va haver-hi al domicili familiar el 1990 per reflexionar sobre la idea de llar

L'exposició a Les Bernardes és la primera que fa a Salt en 30 anys

Manel Bayo, dins la fragilitat transparent amb què evoca l'aixopluc de la casa a Les Bernardes Foto: QUIM PUIG.

Si totes les famílies felices s'assemblen però cada una és dissortada a la seva manera, la singularitat dels Bayo segurament prové d'aquell dissabte d'abril de 1990 en què una explosió de gas els va arruïnar la casa. Ningú no va prendre mal, però els mesos següents van haver d'assumir, enmig de peritatges, judicis i treballs de desenrunament, que la llar és allò que tenies mentre dormies, i l'endemà, en despertar-te, potser cap tota en una capsa, barrejada amb els fusibles, les piles, els botons, els imperdibles, una moneda d'Angola o de l'Uruguai, el compàs del pare, la medalla de Fàtima de la mare, el potet on guardes les pedres de la vesícula que et van treure a l'hospital. "Tots tenim relíquies d'aquestes al calaix,

objectes una mica absurds en els quals dipositem la nostra identitat", diu Manel Bayo (Salt, 1966), l'únic fill que no era al domicili la nit de l'explosió perquè havia sortit de gresca amb els esquàters i que ara, a punt d'arribar a la ratlla provecta dels cinquanta, ha sentit la necessitat de refer els passos fins a la casa del pare per recuperar d'entre els enderrocs allò que ja tenia sense saber-ho: l'aixopluc, l'acolliment, aquell "saber que passi el que passi tindràs un plat a taula, que algú proveeix per tu".

Una explosió de gas destrossa una casa, la instal·lació que presenta fins al 31 de desembre a Les Bernardes de Salt, el poble natal on no exposava des de feia trenta anys, és un reconeixement als progenitors, a l'empremta genòmica heretada, com reflecteix en un vídeo recuperat del 2005 en què l'artista apareix jugant amb el pare a picar-se les mans (a deixar-se senyals) a la porta de casa, però no pas amb la pretensió d'avaluar un discurs carca sobre la família ni de caure en "la pornografia sentimental", sinó amb la consciència que la idea de llar té a veure amb una mena d'assentament original i, doncs, amb una manera de ser al món. "Parlo d'un incident a casa meua que, d'altra banda, com les fotocòpies de l'atestat policial, s'ha anat diluint en la memòria, però tothom s'hi pot reconèixer, tothom té una desgràcia enterrada al soterrani", comenta Bayo, que s'ha servit d'alguns objectes rescatats dels enderrocs per al seu muntatge, des de la placa que hi havia a l'entrada amb el pietós "Déu vos guard" fins als esbossos de les habitacions que va fer el pare, enginyer de professió, perquè els paletes poguessin reconstruir-les tal com havien estat. "Havien treballat molt per guanyar l'estabilitat que tenien, quatre anys a l'Uruguai, dos més a Angola, i de cop aquell desastre: volien tancar el forat."

Una de les peces salvades és un souvenir banal, la figureta de boix d'un Sancho Panza satisfet comprat en un viatge. Bayo l'ha col·locat damunt un robot aspirador que escombra incansable la catifa del menjador, però d'esquena a la marxa, cofoi i inútil sense el Quijote soñando que hi feia parella i que va desintegrar-se amb l'explosió: "El més terrenal continua endavant, però sense ideals." Just al davant, l'artista ha construït, prenent les mesures del seu propi cos, el niu simbòlic: una casa de plàstic transparent suspesa al buit, sense fonaments, d'una fragilitat i provisionalitat extremes, com un capot de refugiat. Però una casa, al cap i a la fi.

Publicat a:

-El Punt Avui. Comarques Gironines 15-11-2015 Pàgina 26

Font del document:

http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/914962-manel-bayo-busca-aixopluc-entre-els-enderrocs-de-casa.html?piwik_campaign=rss&piwik_kwd=nacional&utm_source=rss&utm_medium=nacional&utm_campaign=rss&f=El+Punt+Avui